

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf. I. 20.456/2012/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kiss Miklós ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - a Dr. Noé-Almási Sára ügyvéd (címe)) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen - mely perbe az alperes pernyertessége érdekében a Dr. Papp Dezső ügyvéd (címe) által képviselt Allianz Hungária Biztosító Zrt. (címe) beavatkozott - kártérítés megfizetése iránti perében a Szolnoki Törvényszék 10.P.20.354/2009/112. számú ítélete ellen a felperes részéről 113. és 114. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetet részben elutasító ítéletnek tekinti, amelynek nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részben és akként változtatja meg, hogy az alperes marasztalásának tőkeösszegét *3 665 211 (Hárommillió-hatszázhatvanötezer-kettőszáztizenegy)* forintra felemeli, és *670 600 (Hatszázhetvenezer-hatszáz)* forint tőke után 2006. április 1. napjától, *20 000 (Húszezer)* forint tőke után 2006. április 16. napjától, *82 702 (Nyolcvankettőezer-hétszázketty)* forint tőke után 2006. május 1. napjától, *50 000 (Ötvenezer)* forint tőke után 2006. június 18. napjától, *1 466 600 (Egymillió-négyszázhatvanhatezer-hatszáz)* forint tőke után 2011. április 25. napjától a kifizetés napjáig félévente a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő mértékű késedelmi kamat a felperes javára 15 napon belüli megfizetésére is kötelezi az alperest. Az állam javára a felperes által fizetendő eljárási illeték összegét *393 700 (Háromszázkilencvenháromezer-hétszáz)* forintra leszállítja, az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét *219 900 (Kettőszáztizenkilencezer-kilencszáz)* forintra felemeli. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítéltábla kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperes részére *40 000 (Negyvenezer)* forint, a beavatkozó részére *20 000 (Húszezer)* Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - *117 400 (Egyszáztizethétezer-négyszáz)* forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - *6 600 (Hatezer-hatszáz)* forint fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

1987. óta a felperes tulajdonában áll a "**T**" belterület "**x1**" helyrajzi számú ingatlan.

2006. március 31. napján az alperes kezelésében lévő ivóvezeték törése miatt az ingatlanban jelentős károsodás következett be.

A káresemény időpontjában az alperes a beavatkozónál rendelkezett érvényes és hatályos általános felelősségbiztosítással.

A felperes felkérésére **B. S.** igazságügyi építésügyi szakértő az ingatlanon 2006. augusztus 17. napján szemlét tartott, amely alapján a 2006. november 8. napján kelt szakértői véleményében úgy foglalt állást, hogy a víznyomócső-törés a közvetlen okozója a pincetéri valamennyi károsodásnak, amely károsodás a pincetéri padozatok és aljzatok teljességét, a pincefalak terepszint alatti teljes alsó részét, a pincetéri beépített bútorzatot és faburkolású lépcsőt egyaránt érinti. Meghatározta a helyreállításhoz szükséges munkálatokat, és a szükségesnek tartott és javasolt helyreállítás műszaki terjedelméhez és módjához igazodóan kivitelezői tételes költségvetésre alapuló árajánlat beszerzését javasolta.

2008. májusában a beavatkozó a felperes részére 2 500 000 Ft kárösszeg kifizetésére tett ajánlatot, amelyet a felperes nem fogadott el.

A felperes eredeti keresetében az ingatlanban és az ingóságokban bekövetkezett károsodások miatt összesen 8 824 702 Ft tőke megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A keresetéhez csatolt 13. számú mellékletben 1.-47. sorszám alatt részletezte az egyes kártételeket, ezen felül lakóhelyéről a káresemény helyszínére való utazásokkal felmerült költségét is a kár részeként igényelte. A 2009. június 18. napján megtartott tárgyaláson (9. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal, ötödik bekezdés) úgy nyilatkozott, hogy 2006. április 1. napjától kezdődően a törvényes mértékű *késedelmi kamatok megfizetésére is igényt tart.* A 19. sorszámú beadványa szerint a kereset tőkeösszegét a 31. és 37., valamint az újonnan bevezetett 48. tételt érintően 9 229 308 Ft-ra, míg a 2012. február 28. napján tartott tárgyaláson tett nyilatkozata szerint (105. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal, tízedik bekezdés) 10 229 308 Ft-ra felemelte.

Az alperes és a beavatkozó a kereset elutasítását kérték, mind jogalapjában, mind összecszerűségében vitatták a felperesi követelést.

Az elsőfokú bíróság széles körű bizonyítást folytatott le. A csőtörés és a felperesi ingatlant ért károsodás közötti okozati összefüggés, az épületkárok mértékének a meghatározása végett szakértőként **K. Z.** igazságügyi építész- és ingatlanforgalmi szakértőt rendelte ki, aki az előterjesztett szakvéleményét több alkalommal szóban és írásban is kiegészítette. A faipari termékeket érintő károsodások meghatározása érdekében szakértőként rendelte ki **B. F.** épület- és bútorasztalos faipari igazságügyi szakértőt, aki szakvéleményét szóban is kiegészítette. A további ingóságok károsodása mértékének a megállapítására szakértőként rendelte ki **B. I.** igazságügyi tárgyszakértőt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 3 582 509 Ft tőkét, kötelezte az alperest 216 151 Ft, a felperest 397 607 Ft eljárási illeték megfizetésére, úgy rendelkezett, hogy a felek az eljárásban felmerült költségeiket maguk kötelesek viselni. Az ítélet indokolása szerint a bíróság a szakértői bizonyítás alapján megállapította, hogy a felperesi ingatlanban a vízbetörést az alperesi csőtörés okozta, a csőtöréssel összefüggésben bekövetkezett épületkárosodások mértékét **K. Z.** igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján fogadta el. A felperes által magánszakértőként felkért **B. S.** szakvéleménye és **K. Z.** szakvéleménye között a vízbetörés és a felső szinti falrepedések, valamint a mennyezeti repedések közötti összefüggés vonatkozásában eltérés volt, az elsőfokú bíróság **B. I.** szakértőt tanúként, **K. Z.** szakértőt több alkalommal személyesen is meghallgatta. **K. Z.** szakértő a szakvéleményét kellő megalapozottsággal terjesztette elő, a feltett kérdésekre megadta a válaszát, kellően megindokolta szakmai álláspontját, a bíróságnak ezzel szemben kétélye nem merült fel, ezért azt ítéleti döntése alapjául elfogadta.

A csőtörés következtében bekövetkezett károsodások mértékét, a kár összecszerűségét a szakértői vélemények, a felek nyilatkozatai és a bizonyítékok mérlegelése alapján a következők szerint állapította meg:

Az 1, 2. tételt illetően **K. Z.** szakértő a káreseménykori értékviszonyok szerint a padlóburkolatok javításának költségét (az Áfa összegét is tartalmazó) 711 360 Ft-ban, a vakolatjavítás költségét 12 000 Ft-ban, a falfestés költségét 81 648 Ft-ban határozta meg. Az összecszerűség vonatkozásában a bíróság a szakértői véleményt ítéletének alapjául elfogadta azzal, hogy a szakértő a per elhúzódására tekintettel kiegészítette véleményét a javítási költségek ítélelethozatalkori értékviszonyai szerint, így a padlóburkolatok javításának költsége 1 056 257 Ft, a vakolatjavítás költsége 17 818 Ft, a falfestés költsége 121 234 Ft, amely után a bíróság késedelmi kamatot nem határozott meg azzal, hogy a felperes keresetében azt nem érvényesítette.

A bíróság a károsodások faipari szakértelmet igénylő részében teljes egészében elfogadta **B. F.** szakértő szakvéleményét azzal a pontosítással, hogy a szakértő a kárösszeget a szakvélemény előterjesztésekor, 2011. évi értékviszonyok szerint határozta meg. A bársarokpult (4. tétel) és a lépcsőfokok (12. tétel) javítási költségeit **K. Z.** és **B. F.** szakértők egyaránt meghatározták, a bíróság a kompetenciára tekintettel **B. F.** szakértő meghatározását fogadta el, a lépcső javítása részében 190 500 Ft, a bárpult kibontása, visszaszerelése, javítása részében 317 500 Ft összegben. Mindezen felül **B. F.** szakértő meghatározta a bútorok károsodásának mértékét és a kár összegét úgy, hogy a károsodásokat három csoportba sorolta: a 7., 8., 9., 13., 15., 16., 25., 32. tételt illetően az ingóságok a káresemény következtében nem használhatók, javításuk nem lehetséges, így használati foknak megfelelő pótlási értéket határozott meg, összesen 470 000 Ft összegben. Az 5., 6., 14., 19., 33., 40., 42. tételek vonatkozásában úgy találta, hogy a károsodások javíthatók, a szakszerű javítás mellett az ingóságok nemcsak használati értéküket nyerik vissza, hanem koruknak megfelelő állapotukat is, így értékcsökkenés nem állapítható meg, a javítási költségeket ebben a részben együttesen 338 600 Ft-ban állapította meg. A 28., 29., 30. tétel vonatkozásában megállapította, hogy az ingóságokban

értékcsökkenést eredményező, de javítást nem igénylő károsodások következtek be, mivel a káresemény után a bútorok eredeti céljuknak megfelelően használhatóak, az értékcsökkenést 150 000 Ft-ban állapította meg. **B. I.** szakértő hasonló számítással a 18., 20., 22., 38., 39., 41., 43. és 45. tétel vonatkozásában a káreseménykori értékviszonyok szerint 337 600 Ft pótlási értéket, a 27. és 34. tétel vonatkozásában 45 000 Ft javítási értéket, míg a 26. és 46. számú tétel vonatkozásában 15 000 Ft értékcsökkenést határozott meg, amelyet a bíróság az ítékezés alapjául elfogadott azzal a módosítással, hogy a 26., 27. és 34. tétel nem volt egyértelmű, ebben a részben azonban a felek egyezően úgy nyilatkoztak (101. sorszámú jegyzőkönyv, 5. oldal), hogy a három tétel együttes javítási költségét 30 000 Ft-ban fogadják el.

A további kártételek vonatkozásában a bíróság nem találta indokoltnak a felperes módosított keresete szerint az ingatlanban bekövetkezett értékcsökkenés 1 000 000 Ft tőkeösszegének a megítélését. **K. Z.** szakértő álláspontja az volt, hogy amennyiben a javításokat, amit a szakvéleményében rögzített, elvégzik, károsodás nem marad az épületen, az ingatlan forgalmi értékében nem következik be értékcsökkenés. A felperes további észrevételeire úgy nyilatkozott, hogy a korábbi vízbetörés ingatlanforgalmi szempontból értékcsökkenő tényezőként nem vehető figyelembe.

Az asztalos kiszállítás díját (17. tétel) nem fogadta el, figyelemmel arra, hogy a kirendelt szakértők a javítási költségekben ezt szerepeltették.

A felek egyező nyilatkozata szerint a padlószőnyeg károsodott értékét 48 000 Ft-ban határozták meg (101. sorszámú jegyzőkönyv, 4. oldal), amelyet a felek egyező nyilatkozata szerint határozott meg a bíróság. A kárenyhítéshez két kiegészítő igénybevitelével felmerült 20 000 Ft költséget (36. tétel) a felperes a tevékenységet végző személyek írásbeli nyilatkozatával megfelelően igazolta. A 37. tétel vonatkozásában a keresetétől elállt a felperes, így abban döntenem nem kellett. A pincében lévő gázkazán cseréje és az így felmerült munkadíj vonatkozásában (47. és 48. tétel) a felek egyező nyilatkozata alapján (101. sorszámú jegyzőkönyv, 5. oldal) határozta meg a bíróság 250 000 Ft-ban az indokolt javítási költséget. Az igényelt fuvardíj költségét (24. tétel) a felek egyező nyilatkozata alapján (105. sorszámú jegyzőkönyv, 2. oldal) 50 000 Ft-ban állapította meg.

A felperes a becsatolt írásbeli szakvéleménnyel, valamint **B. S.** tanúvallomásával igazolta, hogy a pert megelőzően szakértőt vett igénybe, bár a szakértői díjra vonatkozóan számlát nem csatolt, a bíróság az általa 180 000 Ft-ban megjelölt összegszerűséget mérlegelési jogkörében elfogadta, azt nem találta túlzottnak (44. tétel).

Az ingóságok tárolásával igényelt bérleti díj felmerülését (31. tétel) a felperes bizonyítani nem tudta, ezért ezt a tételt a bíróság nem ítélte meg.

A bíróság mérlegelési jogkörében a káreseménnyel kapcsolatban a helyszínre utazást tíz alkalom figyelembevételével találta indokoltnak, és így a felperest ért többletköltséget 34 186 Ft-ban fogadta el. A fertőtlenítőszer, tisztítószer a felperes által meghatározott 48 516 Ft költségét (23. tétel) a bíróság mérlegelési jogkörében ítéletének alapjául elfogadta.

A bíróság a megítélt kártételeket úgy összesítette, hogy az alperes magatartásával összefüggésben a felperesnek az épület sérülésével kapcsolatban 1 703 309 Ft, az ingóságok esetében 1 629 200 Ft kára keletkezett, a kár elhárítása érdekében felmerült 50 000 Ft fuvardíj költsége, a pince kiürítések és takarítások 20 000 Ft munkadíj költsége, valamint az alperes biztosítójával történt egyeztetés során a pert megelőzően felmerült 180 000 Ft szakértői díj, amely az ítélet rendelkező része szerint összesen 3 582 509 Ft (az indokolásban tévesen 3 602 509 Ft).

Az elsőfokú bíróság a Pp. 78. §-ra hivatkozva rendelkezett az eljárási illeték és a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltség viseléséről.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte a marasztalás tőkeösszegének 1 549 702 Ft-tal felemelését, valamint a marasztalás tőkeösszege után 2006. április 1. napjától a törvényes mértékű késedelmi kamatokban is marasztalást, és a felperes mentesítését az eljárási illeték és a költség megfizetése alól. Hivatkozott arra, hogy a 2009. június 18. napján megtartott tárgyalási jegyzőkönyv tanúsága szerint a felperes 2006. április 1. napjától kezdődően igényelte a tőkeösszeg után a törvényes mértékű késedelmi kamatokat, ezért iratellenes az ítélet azon megállapítása, hogy kamat érvényesítésére nem került sor. **B. F.** és **B. I.** szakértő véleményének megállapításait mind a bíróság, mind a peres felek lényegében teljes egészében elfogadták. Ugyanakkor számszaki eltérés mutatható ki az egyes részek és az összesítés tekintetében, amelynek következtében az ítéletben meghatározott marasztalás 3 582 509 Ft tőkeösszege helyesen 4 132 211 Ft. **B. F.** szakértő a kár összegét 1 878 600 Ft-ban, **B. I.** szakértő a kár összegét 397 600 Ft-ban határozta meg, melyet valamennyi érdekelt fél elfogadott. A bíróság által megítélt tételek közül a padlóburkolat újrarakásának költsége 1 056 257 Ft, a vakolat javításának költsége 17 818 Ft, a falfestés költsége 121 234 Ft, a fuvarozás költsége 50 000 Ft, a 26., 27., 34. tételek együttes javítása 30 000 Ft, a padlószőnyegben keletkezett kár 48 000 Ft, a tisztítószeres költsége 48 516 Ft, a gázkazáncsere költsége 250 000 Ft, az utazási költségek 34 186 Ft, két fő segítség munkadíja 20 000 Ft, **B. S.** szakértő munkadíja 180 000 Ft, ez mind összesen 4 132 211 Ft. A számszaki eltérés lényege az, hogy a "**B-féle**" szakértői véleményben meghatározott 1 878 600 Ft-os értékkel szemben a bíróság nem fogadta el az új pótlási értéket, hanem a nem javítható amortizációs értéket vette figyelembe. Ez az álláspont azért elfogadhatatlan, mert lehetetlen a tönkrement termékeket használt termékekkel helyettesíteni, a pótlás kizárólag új vagyontárgyak beszerzésével biztosítható. A biztosító felelőssége ezen új beszerzési értékek tekintetében áll fenn. Mindezen felül az 1 000 000 Ft értékcsökkenés iránti igény is indokolt, a többszörös vízbetörésnek az épület szerkezeti elemeit rongáló hatása miatt.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint széles körű és rendkívüli mélységű bizonyítási eljárás során az elsőfokú bíróság alappal fogadta el **K. Z.** szakértő álláspontját, és szakmailag megalapozottan utasította el az 1 000 000 Ft értékcsökkenés megfizetésére irányuló keresetet. Helyesen járt el a bíróság, amikor a "**B-féle**" szakértői véleményben meghatározottak szerint nem fogadta el az új pótlási értéket, hanem a nem javítható amortizációs értéket vette figyelembe, mert egyébként a felperesnél jogalap nélküli gazdagodás következett volna be. Az ellenkérelemben formailag kijavítási kérelmet is

előterjesztett, az ítélet indokolása tekintetében rámutatva arra, hogy az ítélet 15. oldalán a káresemények összesítése során az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg *3 602 509 Ft*-ban a kárösszeget, azonban a rendelkező részben már a helyes, *3 582 509 Ft* érték szerepel.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte. Előadta, hogy elfogadhatatlan az a felperesi hivatkozás, hogy a bíróságnak új beszerzési értéket kellett volna megállapítania. Az ilyen módon történő kártérítés a vagyonbiztosítás körében létezik, a jelen per viszont nem biztosítási jogviszony keretén belül, hanem a kártérítésre vonatkozó szabályok alapján bírálható el. Az építész szakértő egyértelműen nyilatkozott, hogy értékcsökkenés nem következett be, a peren kívül felkért szakértő véleménye pedig súlytalan a perbeli szakértői véleménnyel szemben.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt kisebb részben találta alaposnak a következők szerint:

Az ítélet tábla fellebbezés hiányában - a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint - nem érintette az alperes marasztalási összegét és a fellebbezésben nem kifogásolt mértékű keresetet elutasító rendelkezést.

A felperes a fellebbezésében részletezte, hogy számítása szerint **B. F.** és **B. I.** szakértők által meghatározott, elfogadott kárösszegek és a bíróság által megítélt tételek összesítése alapján a marasztalás tőkeösszege helyesen *4 132 211 Ft*. A bíróság által elfogadott tételek számítására azonban részben a felperes tévesen hivatkozott. A bíróság ítélezése alapjául nem teljes mértékben fogadta el **B. F.** és **B. I.** szakvéleménye által meghatározott kárösszegeket. **B. F.** szakvéleménye vonatkozásában nem csupán az volt az eltérés oka, hogy azon ingóságok esetében, amelyek nem javíthatók és nem használhatók, a bíróság nem az új pótlási értéket, hanem a használati foknak megfelelő értéket fogadta el, hanem az is, hogy - a felperesre kedvezőbben - a 2011. évi értékviszonyokra tekintettel az Áfa 27 %-os mértékének megfelelően a lépcsőfokok javítását *180 000 Ft* helyett *190 500 Ft*-ban, a bárpult kibontását, visszaszerelését, javítását *300 000 Ft* helyett *317 500 Ft*-ban határozta meg. **B. I.** szakértő által megállapított *397 600 Ft* kárösszeg pedig annyiban módosult, hogy a felek egyező nyilatkozata szerint a 26., 27. és 34. tétel javítási költség együttes összege *30 000 Ft* és nem a szakértő által meghatározott, összesen *55 000 Ft*, tehát a bíróság által ebben a részben megítélt kárösszeg ténylegesen *372 600 Ft*.

Az elsőfokú bíróság az alperesi károkozással összefüggésben felmerült károkat öt csoportra osztotta. Ebből az épületben keletkezett károkat részben **K. Z.** szakvéleménye alapján (padlóburkolatok javítása, vakolatjavítás, falfestés), részben **B. F.** szakértő az Áfa összegére tekintettel pontosított véleménye alapján (lépcső javítása, bárpult kibontása, visszaszerelése, javítása) összesen *1 703 309 Ft*-ban határozta meg. Az ingókárokat összesen *1 629 200 Ft*-ban állapította meg úgy, hogy ebből *958 600 Ft* **B. F.** szakértő által - a bárpultot és a lépcsőfokot nem érintően - a bútorokban bekövetkezett károsodások alapján megállapított, vagy a használati foknak megfelelő pótlási (amortizációs) érték, vagy a javítási érték, illetve az értékcsökkenés összege, továbbá ebből *372 600 Ft*, a **B. I.** szakértő által meghatározott, a felek nyilatkozatára tekintettel pontosított, az egyéb

ingóságokban bekövetkezett károsodások esetében vagy a használati foknak megfelelő pótlási érték vagy a javítási érték, vagy az értékcsökkenés összege, az ingókárok része, továbbá 250 000 Ft, a felek által egyezően előadott gázkazán-csere költsége és 48 000 Ft, a felek által egyezően előadott padlószőnyegben keletkezett kár. Harmadrészt a kár része 50 000 Ft fuvardíjköltség, negyedrészt 20 000 Ft a takarításhoz igénybe vett segítség díja és ötödrészt 180 000 Ft **B. S.** szakértő részére fizetett szakértői díj. Mindez összesen 3 582 509 Ft.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra a fellebbezésében, hogy azon ingóságok esetében, amelyek a káresemény következtében nem használhatók és nem is javíthatók, nem a használati foknak megfelelő forgalmi értéket, hanem új állapotban való beszerzés értékét kellett volna meghatározni.

A Ptk. 355. §-ának (4) bekezdése szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A magyar kártérítési jog a teljes kártérítés elvén alapszik. A kártérítés célja, hogy a károsultat olyan helyzetbe hozza, mintha a kár be sem következett volna. A kár négy eleme: a tényleges *kár*, amely azáltal merül fel, hogy a károsult valamely dolga megsérül, elpusztul, megrongálódik vagy elvész, az *elmaradt vagyoni előny*, a vagyoni hátrány csökkentéséhez illetőleg kiküszöböléséhez szükséges *költségek* és a *nem vagyoni kár*.

A kártérítési jog egyik lényeges alapvető elve a *káronszerzés tilalma*, vagyis a kártérítés folytán a károsult nem tehet szert a károsodás értékét meghaladó vagyoni előnyre. A káronszerzés tilalma kizárja a káresemény folytán károsodást szenvedett értéktárgyak új állapotban való beszerzésének vagyoni kárként való megítélését, ebben az esetben ugyanis a használati foka szerint értékcsökkent, tehát a forgalomban kevesebbet érő vagyontárgy értékét meghaladó kártérítéshez jutna a károsult. A vagyontárgyak nagy része ugyanis a használat folytán éppen azért veszít az új állapotban való beszerzésének forgalmi értékéből, mert a használatához fűződő előnyöket a tulajdonos élvezte, a dolog használatának a forgalmi értékre csökkentő hatása van, amely nem terhelhető a károkozóra még abban az esetben sem, ha ténylegesen azonos használati fokon a piaci forgalomban a dolog nem szerezhető be.

Helytállóan hivatkozott arra ellenkérelmében a beavatkozó, hogy a túlbiztosítás tilalma alóli kivételként a Ptk. 549. §-ának (2) bekezdése értelmében ilyen szerződéses kikötés esetében vagyonbiztosítás alapján van lehetőség az új állapotban való beszerzés értékének a megtérítésére. A perbeli jogviszony azonban szerződésen kívüli kártérítési jogviszony, az alperes marasztalása a Ptk. 339. §-án alapul és az alperes a Ptk. 559. §-ának (1) bekezdése alapján követelheti a beavatkozótól, egymás közötti jogviszonyukban, a kár megtérítése alóli mentesítését. A szerződésen kívüli kártérítési jogviszony az új állapotban való beszerzés értékének a megtérítésére jogszabályi alapot nem biztosít.

A kár bekövetkezése és a kár megtérítése közötti időszakban bekövetkező értékviszony-változásokat a jogalkalmazás azzal kompenzálja, hogy lehetőséget biztosít a kártérítés összegének az elbírálás idején érvényesülő értékviszonyok alapul vételével történő megítélésére (EBH 2009.2041., EBH 2006.1405., EBH 1999.17., BH 1997.185). Annak a meghatározása során, hogy a káreseménykori vagy az ítélethozatalkori értékviszonyok szerint történik a kár meghatározása, annak van jelentősége, hogy a károsult vagyontárgy értékében időközben bekövetkezett változás és a megítélhető késedelmi kamat egybevetése alapján biztosított-e a teljes reparáció megvalósulása. Amennyiben a bíróság a kár összegét ítélethozatalkori értékviszonyok alapján állapítja meg, akkor sem hagyhatja figyelmen kívül a vagyontárgy hasznátságát, tehát abban az esetben sem az új állapotban való beszerzési érték, hanem a hasznátsági foknak megfelelő, de elbíráláskori értékviszonyok alapján megállapított használati érték (forgalmi érték) a kártérítés alapja.

Mindezek alapján helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a bútor ingóságok tekintetében **B. F.** szakvéleményében meghatározott, nem javítható amortizációs értéket, és nem az új állapotban való beszerzés értékét határozta meg a vagyoni kár részeként.

A felperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a káreseménnyel összefüggésben az ingatlanban bekövetkezett forgalmi értékcsökkenés megtérítésére nem kötelezte az alperest.

A Pp. 177. §-ának (1) bekezdése szerint ha a perben jelentős tény vagy egyéb körülmény megállapításához vagy megítéléséhez olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, a bíróság szakértőt rendel ki.

A perben kirendelt igazságügyi építész és ingatlanforgalmi szakértő részletesen megindokolta, hogy a szakszerűen elvégzett javítások után az ingatlan forgalmi értékében miért nem következik be értékcsökkenés, a felperes észrevételeire részletesen nyilatkozott, álláspontját szakmai érvekkel megfelelően alátámasztotta, a szakvéleménye ebben a részben nem volt homályos, hiányos, önmagával vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszó, helyességéhez nyomatékos kétség nem fért, az ítéletábra osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy a szakértő véleményét ebben a részben ítélezése alapjául elfogadta.

A Pp. rendelkezései értelmében a bíróság részéről kirendelt szakértő által készített vélemény minősül szakértői véleménynek. Egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a magánszakértői vélemény a szabad bizonyítási rendszer alapján nem zárható ki egészében a bizonyítékok köréből, és alkalmas lehet arra, hogy az igazságügyi szakértői vélemény szakmai helytállóságát kétségessé tegye, de a bizonyítékok értékelése szempontjából annak olyan jelentőséget kell tulajdonítani, mint a fél személyes meghallgatásának (BH 2004. 59., BH 1999. 365). Eltérően attól, hogy a perben készült két, egymástól független szakvélemény közötti ellentmondás esetén az ellentmondást a kirendelt szakértők személyes meghallgatásával, új szakértő kirendelésével fel kell oldani, a magánszakértői vélemény nem minősül a perben kirendelt szakértői véleménnyel azonos súlyúnak, tehát az eltérések tekintetében nem az ellentmondásokat kell feloldani, hanem a bíróságnak abban kell állást foglalnia, hogy a magánszakértői vélemény megállapításai alappal kétségessé

tették-e a perbeli szakértői vélemény megállapításait. A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az ítéltábla az elsőfokú bírósággal egyezően úgy találta, hogy a felperes felkérésére **B. S.** által készített magánszakértői vélemény a perben szerzett szakértői vélemény megalapozottságát nem tette kétségessé. **K. Z.** igazságügyi szakértő álláspontját kellően megindokolta, és részletes magyarázatát adta a szakértői megállapítások közötti eltéréseknek.

Az elsőfokú bíróság az ítélet indokolása szerint elfogadta a fertőtlenítőszer, tisztítószer beszerzésének 48 516 Ft költségei indokolt felmerülését, valamint tíz alkalommal történő utazás indokolt 34 186 Ft költségét, azonban a kár összesítésekor azokat elmulasztotta figyelembe venni, ezért az ítéltábla a vagyoni kár tőkeösszegét 82 702 Ft-tal, 3 665 211 Ft-ra felemelte.

A felperes alappal hivatkozott arra, hogy a perbeli iratokkal ellentétben az elsőfokú bíróság azon megállapítása, hogy késedelmi kamat iránti igényt nem terjesztett elő, mivel a 2009. június 18. napján megtartott tárgyaláson a felperesi jogi képviselő kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a követelt tőkeösszeg után 2006. április 1. napjától kezdődően érvényesít késedelmi kamat megfizetése iránti igényt.

A Ptk. 360. §-ának (1) bekezdése értelmében a felperes a károsodás bekövetkezésétől igényt tarthat - a Pp. 215. §-ára figyelemmel - a kár tőkeösszege után késedelmi kamat megtérítésére.

A késedelmi kamatfizetési kötelezettség kezdő időpontját azonban az ítéltábla a felperestől részben eltérően, az egyes kártételek felmerülésétől kezdődően határozta meg.

A felek által egyezően előadottak szerint a padlószőnyegben bekövetkezett 48 000 Ft összegű kár és a gázkazáncsere indokolt 250 000 Ft költsége, valamint **B. I.** szakértő által meghatározott 372 600 Ft ingókár káreseménykori értékviszonyok alapján értendő, ezért ebben a részben az összesen 670 600 Ft tőke után a Pp. 215. §-ra figyelemmel a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja 2006. április 1.

A pince kiürítéséhez és a takarításhoz a csatolt írásbeli nyilatkozatok alapján a segítséget 2006. április 15. és 16. napján vette igénybe a felperes, a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja ezért 20 000 Ft tőke után 2006. április 16.

A fuvarozásra és a fuvardíj kifizetésére a felperes nem vitatott előadása szerint 2006. június 18. napján került sor, ezért az 50 000 Ft fuvar költség után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja 2006. június 18.

A káreseményt követően a tisztítószer 48 516 Ft-ban beszerzése és a 34 186 Ft-ban indokolt költségű utazás folyamatos volt, az ítéltábla mérlegelése alapján ebben a részben az összesen 82 702 Ft tőke után 2006. május 1. napján állapította meg a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját.

B. F. szakértői véleménye alapján a lépcső javítás költsége 190 500 Ft-ban, a bárpult javítás költsége 317 500 Ft-ban és az egyéb bútorokban bekövetkezett károsodás értéke 958 600 Ft-ban a szakvélemény elkészítésekor, azaz 2011. április 25. napi értékviszonyok alapján került meghatározásra, az összesen 1 466 600 Ft tőkeösszeg után a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontja 2011. április 25.

K. Z. szakvéleményének szóbeli kiegészítése alapján az elsőfokú bíróság a padlóburkolatok javítását 1 056 257 Ft-ban, a vakolatjavítást 17 818 Ft-ban és a falfestés költségét 121 234 Ft-ban nem káreseménykor, hanem ítélethozatalkori értékviszonyok alapján határozta meg, ezért ezen tőkeösszegek után késedelmi kamat nem határozható meg.

Nem volt vitatott a perben, hogy a felperes **B. S.** szakértő részére 180 000 Ft szakértői díjat megfizetett, a tőkeösszegben marasztalást fellebbezéssel az alperes nem támadta, azonban a felperes nem bizonyította a megfizetés időpontját, ezért ebben a részben az esedékesség megállapításának a hiányában az ítéltábla késedelmi kamatot nem határozott meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében formálisan az ítélet indokolásának a kijavítására irányuló kérelmet is előterjesztett. A másodfokú ítélet indokolása tartalmazta, hogy az elsőfokú bíróság az egyes kártételek összesítése során az ítélet indokolásában mennyiben vétett számítási hibát, mivel azonban az ítéltábla a figyelmen kívül hagyott kártételek megítélésével megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletének a rendelkező részét, az egyébként a Pp. 224. §-ának (5) bekezdése alapján nem fellebbezhető, végzéssel elbírálendő kijavítás iránti kérelem tárgytalan.

Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint részben, a rendelkező rész szerint megváltoztatta.

Ennek következtében a kisebb részben módosult pernyertesség-pervesztesség arányai szerint az ítéltábla megváltoztatta a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján a peres felek által viselendő elsőfokú eljárási illeték összegét. A pernyertesség-pervesztesség arányai azonban olyan kis mértékben módosultak, hogy az ítéltábla nem találta indokoltnak a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet azon rendelkezésének a módosítását, hogy mindegyik fél viseli az elsőfokú eljárásban felmerült költségeit.

A felperes illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt, az 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ának (1) bekezdése szerint meghatározott 124 000 Ft fellebbezési illeték viselésére a fellebbezés eredményességének arányában kötelezte az ítéltábla a peres feleket.

A Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte az ítéltábla a másodfokú eljárásban nagyobb részben pervesztésnek minősülő felperest az alperes javára a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése értelmében 40 000 Ft, valamint a Pp. 83. §-ának (1) bekezdésére figyelemmel a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja és (5) bekezdése értelmében a beavatkozó javára 20 000 Ft, az Áfa összegét is tartalmazó másodfokú ügyvédi munkadíjak megfizetésére.

D e b r e c e n, 2013. január hó 14. napján

Dr. Csikiné dr. Gyuranecz Márta s.k. a tanács elnöke, Dr. Pribula László s.k. előadó bíró,
Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő